

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10



นายนิคม อรรถอำนวย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-849-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015970

117617099

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS CONCERNING ADMINISTRATIVE
PROCESS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
EDUCATIONAL REGION TEN

Mr. Nikome Acamnouy

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-849-9



ค


หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

โดย นายนิคม อรรถอำนาญ

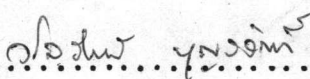
ภาควิชา บริหารการศึกษา

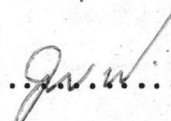
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ


บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....  คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....  ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

.....  กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินิภา คูปรัดน์)

.....  กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



นิคม อรรถอำนวย : ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 (OPINIONS OF
ADMINISTRATORS AND TEACHERS CONCERNING ADMINISTRATIVE PROCESS IN
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION TEN) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อุทัย
บุญประเสริฐ, 197 หน้า. ISBN 974-576-849-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อทำการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอน
กระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยผลรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง โดยผู้บริหารโรงเรียน
มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในแต่ละด้านปรากฏ
ว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้านคือ การวางแผน
การจัดองค์การ การอำนวยการหรือการกระตุ้น การประสานงาน การควบคุมงาน หรือการประเมินผล
และการตัดสินใจสิ่งการ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละขนาด
พบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับ
ปานกลาง ส่วนผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติ
อยู่ในระดับมาก และผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้
ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละขนาดปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียน
มัธยมศึกษาในแต่ละขนาดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบ
ความคิดเห็นในระหว่างผู้บริหารและในระหว่างครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน
ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในกลุ่มของผู้บริหาร และในกลุ่มของครูอาจารย์

ภาควิชาบริหารการศึกษา.....
สาขาวิชาบริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อผู้บันทึก 

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว



NIKOME ACAMNOUY : OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS
CONCERNING ADMINISTRATIVE PROCESS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
EDUCATIONAL REGION TEN. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. UTHAI
BOONPRASERT, Ph.D. 197 PP.

This research was to study and compare the secondary school administrators and teachers opinions towards the administrative process in the secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, located in the Tenth Educational region. The results of the analysis of opinions from rating scale instrument with 5 levels of satisfaction; the highest, high, moderate, little and the least were as follows;

All the samples were moderately satisfied with the activities along the lines of administrative process in their schools. But when analysis was done seperately, it was found that the administrators felt highly satisfied while the teachers still felt moderately satisfied.

Regarding the administrators and the teachers opinions toward the administrative process by area; namely, planning, organizing, directing or stimulating, coordinating, controlling or appraising and decision making, it was found that they were moderately satisfied with every area.

When dividing the samples by school sizes; small, medium and large, those working in small schools viewed that the administrative process in their schools was moderately satisfactory while those in the medium and large schools viewed that it was highly and moderately satisfactory respectively.

Concerning the results of the comparison of the opinions towards administrative process in their schools, the administrators and teachers working in school with different sizes viewed significantly differently at .01 level. But when comparing the opinions among the administrators and among the teachers working in the schools with different sizes, no significant differences were found in both groups.

ภาควิชา
 บริหารการศึกษา
สาขาวิชา
 บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความสำเร็จ เนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจาก ท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และท่านผู้มีพระคุณ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณและขอขอบคุณผู้ที่ให้ความกรุณาและความช่วยเหลือในการวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ หัวหน้าภาควิชาบริหาร การศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง ต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์ ตลอดทั้งให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่งตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์ รองคณบดีฝ่ายบริหาร และ อดีตหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจ เป็น อย่างดียิ่งตลอดมา

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เดือน ลิน ตูห์พันธุ์ประทุม ภาควิชาวิศวกรรม คอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่ได้ให้ความกรุณาอนุเคราะห์และช่วยเหลือในการวิเคราะห์ ข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบคุณท่านผู้บริหารและคณะครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ได้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและขอขอบคุณกรมสามัญศึกษา ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณณิตยา ธนบริบูรณ์พงศ์ ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่ให้ความกรุณาจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์

และขอขอบคุณ คุณเพ็ญศรี อรรคอำนวย ภริยาและบุตรทั้งสองคือ ด.ช.ธีราธิป อรรคอำนวย และ ด.ช.อภิชาติ อรรคอำนวย ที่มีส่วนช่วยเสริมให้กำลังใจตลอดมา

หากวิทยานิพนธ์นี้จะมีส่วนที่เป็นประโยชน์อยู่บ้าง ผู้วิจัยขอขอบแต่พระคุณบิดามารดา พระคุณครูอาจารย์และผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน

นิคม อรรคอำนวย



ฉ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	1
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
3. วิธีดำเนินการวิจัย	74
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	114
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก	137
ประวัติผู้เขียน	197

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรผู้บริหารจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	76
2 จำนวนตัวอย่างครูอาจารย์จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	76
3 จำนวนข้อความที่ใช้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารที่ใช้ในการวิจัย	85
4 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มประชากร.....	87
5 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	91
6 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านการวางแผน.....	92
7 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านการจัดองค์การ.....	93
8 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านการอำนวยความสะดวกหรือการกระตุ้น.....	94
9 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านการประสานงาน.....	95
10 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านการควบคุมงานหรือการประเมินผล.....	96
11 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านการตัดสินใจสั่งการ.....	97
12 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามกลุ่มงานในโรงเรียน.....	98
13 ระดับการมีส่วนร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับใน แต่ละกิจกรรมของผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา..... 102
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามกลุ่มงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา..... 103
16	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการ บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม..... 104
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ เกี่ยวกับ กระบวนการบริหาร ในระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยม ศึกษานาดกลาง และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่โดยส่วนรวมทุกด้าน..... 106
18	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ เกี่ยวกับ กระบวนการบริหาร ในระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยม ศึกษานาดกลาง และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกเฉพาะในด้าน การวางแผน..... 107
19	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ เกี่ยวกับ กระบวนการบริหาร ในระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยม ศึกษานาดกลาง และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกเฉพาะในด้าน การจัดองค์การ..... 108
20	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ เกี่ยวกับ กระบวนการบริหาร ในระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยม ศึกษานาดกลาง และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกเฉพาะในด้าน การอำนวยความสะดวกหรือการกระตุ้น..... 109
21	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์ เกี่ยวกับ กระบวนการบริหาร ในระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยม ศึกษานาดกลาง และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกเฉพาะในด้าน การประสานงาน..... 110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างกลุ่มครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และกลุ่มครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านการประสานงาน เพื่อหาความแตกต่างเป็นรายคู่.....	111
23	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกเฉพาะในด้านการควบคุมงานหรือการประเมินผล.....	112
24	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำแนกเฉพาะในด้านการตัดสินใจสิ่ง การ.....	113
25	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและอายุ.....	139
26	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคุณวุฒิ.....	140
27	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งและคุณวุฒิ.....	141
28	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียน.....	142
29	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	143
30	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามกลุ่มงาน ในแต่ละด้านและขนาดโรงเรียน ..	144
31	ค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก.....	145

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	ค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับ กระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง.....	146
33	ค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับ กระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่.....	147
34	ขนาดและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้ในการวิจัย สังกัดกรมสามัญ ศึกษา เขตการศึกษา 10.....	148
35	จำนวนและรายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน จังหวัด และจำนวนประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม.....	156

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ลำดับขั้นตอนกระบวนการบริหารตามตารางแจกแจงของ Stephen J. Knezevich.	14
2	ระบบการวางแผนและการบริหาร.....	18
3	กระบวนการขั้นตอนในการวางแผนการศึกษา.....	30